

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UNIVERSITETSRANKINGEN FRÅN QS 2012

Resultat för Göteborgs universitet

Katarina Borne & Magnus Gunnarsson
Avdelningen för analys och utvärdering

PM 2012:02

Diarienummer V 2012/620

PM

Introduktion

QS World University Rankings produceras årligen sedan 2004 av analysföretaget QS¹. Fram till och med 2009 gjordes detta på beställning av Times Higher Education, och listan var då känd under namnet THES. Sedan 2010 samarbetar dock THE med ett annat företag om universitetsranking, och QS producerar sin ranking på egen hand. Den amerikanska tidskriften US News & World Report publicerar QS-rankingen.

Placeringar

Åtta svenska lärosäten finns med på QS-rankingen 2012, och deras placering under åren visas i tabell 1 nedan.

TABELL 1. DE SVENSKA LÄROSÄTEN SOM FINNS ELLER HAR FUNNITS MED PÅ QS UNIVERSITETSRANKING.

Lärosäte	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lunds universitet	180	122	106	88	67	72	86	71
Uppsala universitet	180	111	71	63	75	62	83	81
Kungliga tekniska högskolan	196	172	192	173	174	150	180	142
Stockholms universitet	227	261	246	239	215	168	178	171
Göteborgs universitet	190	284	276	258	185	183	184	193
Chalmers	166	147	197	162	198	204	202	223
Umeå universitet	329	311	299	299	318	297	273	297
Linköpings universitet	445	322	371	401-500	401-500	389	401-450	340
Handelshögskolan i Stockholm	359	207	273	280	257	-	-	-

Tabellen ovan visar att listan är tämligen instabil – flera lärosäten ändrar sin placering markant från ett år till ett annat. När man tittar på de underliggande indikatorerna blir instabiliteten än värre: i indikatorn Employer Reputation ändrades värdet för Göteborgs universitet från 13,9 till 34,9 (skalan går från 0 = sämst till 100 = bäst) och liknande skutt i samma indikator kan ses för Uppsala universitet, KTH och Chalmers. Gissningsvis tillfrågades något fler svenska arbetsgivare i årets undersökning.

I indikatorerna International Students ändrades värdet för Göteborgs universitet från 77,5 till 42,5, vilket kan bero på att antalet internationella studenter (vilket betyder freemovers i detta fall) sjönk rejält mellan 2010 och 2011, pga. de studieavgifter som infördes för tredje landsstudenter. Men ungefär samma stora förändring skedde i indikatorn International Faculty – från 72,7 till 46,4, och där rapporterade Göteborgs universitet in en liten *ökning* av antalet internationella anställda under den aktuella perioden.

Uppsala universitet och Stockholms universitet visar samma stora tapp i indikatorn International Faculty som Göteborgs universitet (Lunds universitet låg redan tidigare på denna låga nivå). KTH och Chalmers ökar något 10-tal poäng i samma indikator. Vad gäller International Students är data tillgängliga endast för KTH och Chalmers, varav KTH förbättrade sitt värde från 84,5 till 91,0 och Chalmers försämrade sitt värde på nästan samma sätt som Göteborgs universitet, från 74,9 till 50,1.

¹ Namnet kommer från efternamnen på företagets två grundare Nunzio Quacquarelli och Matthew Symonds.

Vad dessa förändringar beror på är svårt att säga. Som tidigare nämnts fick alla svenska lärosäten färre freemovers mellan 2010 och 2011 på grund av de införda avgifterna för tredje landsstudenter. Varför detta inte verkar ha påverkat KTH:s resultat i indikatorn International Students är ett mysterium. På samma sätt hittar vi ingen förklaring till varför flera svenska lärosäten tappar kraftigt i indikatorn International Faculty.

Ämnesrankingar

QS sammanställer även fem breda ämnesrankingar, som enbart bygger på indikatorn Academic Reputation. Göteborgs universitet avancerade påtagligt i tre av dessa:

- *Social Sciences & Management*: från plats 213 till plats 184.
- *Life Sciences & Medicine*: från plats 173 till plats 158.
- *Arts & Humanities*: från plats 200 till plats 169.

I de två övriga ämnesrankingarna föll Göteborgs universitet två platser från 173 till 175 (*Natural Sciences*) respektive finns inte med på listan (*Engineering & Technology*).

Inom varje brett ämnesområde finns dessutom 29 mer specifika ämnesrankingar som innehåller ca 200 lärosäten vardera. Rankingarna bygger på indikatorerna Academic Reputation, Employer Reputation samt Citations per Faculty. Balansen mellan dessa varierar mellan ämnena. I exempelvis *Biology* ges Academic Reputation 40 % vikt, Employer Reputation 10 % vikt, och Citations per Faculty 50 % vikt. I *Sociology* är viktningen istället 80-10-10, och i *English* är viktningen 90-10-0 (dvs. Citations per Faculty används inte).

Göteborgs universitet finns med på 9 av dessa ämnesrankingar: *Medicine, Biological Sciences, Psychology, Environmental Sciences, Sociology, Politics & International Studies, Law, Economics & Econometrics and Accounting & Finance*.

Indikatorer och datakällor

Rankingen är byggd med sex indikatorer.

1. Academic Reputation (40 % vikt).

Den tyngsta komponenten i rankingen är en enkätundersökning riktad till akademiker om vilka lärosäten de anser är bäst.² Vi känner inte till den exakta svarsfrekvensen, men allt pekar på att den är mycket låg. 2009 var antalet respondenter ca 3500, och antalet inbjudna akademiker uppskattas till ca 200 000. Dessa hämtas till största delen från prenumerantregistret för förlaget *World Scientific* i Singapore. Ett mindre antal hämtas från IBIS, en databas över akademi- och bibliotekskontakter, samt från QS egna register (tidigare respondenter, personer som anmält sig, personer som universiteten anmält).

QS har fått utstå hård kritik för den låga svarsfrekvensen, och de har arbetat mycket för att få upp sina siffror. För 2011 påstår de sig ha nästan 34 000 svar, men det är oklart om

² Egentligen är frågan vilka *andra* lärosäten de anser är bäst; man får inte "rösta" på sitt eget lärosäte.

detta är 34 000 svar från 2011, eller om de har aggregerat svarsmängden från flera föregående år, vilket är en metod de har använt tidigare.

2. Employer Reputation (10 % vikt)

Detta är en annan enkätundersökning om vilka lärosäten som har bäst rykte, riktad till arbetsgivare. Antalet inbjudna och antalet respondenter för denna undersökning är hölj i dunkel, men gissningsvis är svarsfrekvensen inte mycket bättre än för akademikerenkäten, eftersom QS då troligen skulle ha berättat om detta. QS hävdar att 2011 års undersökning bygger på nästan 17 000 svar, men det är oklart om detta är aggregerat under flera år eller helt nya svar.

3 & 4. International Faculty (5 %) och International Students (5 %)

Dessa indikatorer mäter andelen utländska anställda och andelen utländska studenter. Informationen hämtas från frågeformulär riktade till lärosätena själva och från andra tillgängliga källor (webbsidor, statistikmyndigheter, etc.). Vi vet inte vilka uppgifter som använts för vilka lärosäten.

5. Faculty Student (20 %)

Antalet anställda per student. Informationen hämtas på samma sätt som för indikator 3 och 4.

6. Citations per Faculty (20 %)

Antalet citeringar per anställd. Ingen fältnormering av citeringarna görs, vilket betyder att indikatorn lutar kraftigt mot medicin och naturvetenskap. Citeringsinformationen hämtas från publiceringsdatabasen Scopus och personalinformationen på samma sätt som indikatorerna 3 och 4.

Diskussion

Times Higher Education (THE) fick utstå mycket kritik för den rankinglista som nu går under namnet QS, och de valde att byta leverantör och att arbeta om rankingen från grunden. Den kritik som riktades mot den gamla listan (QS) kvarstår: enkätundersökningarna är inte representativa, anseendeindikatorerna har orimligt stor vikt, avsaknaden av fältnormering gör medicin och naturvetenskap starkt gynnade i citeringsindikatorn, och uppgifterna om anställda och studenter är mycket svåra att jämföra både inom och mellan olika utbildningssystem³.

Vilka åtgärder skulle Göteborgs universitet kunna vidta för att avancera på QS-rankingen? Eftersom anseendeundersökningarna har så stor vikt bör insatser för att avancera riktas mot den indikatorn. Det handlar då om att på olika sätt stärka varumärket Göteborgs universitet, framförallt bland akademiker.

³ Utbildningsintensiva lärosäten får lägre värden på indikatorerna *Faculty per Student* och *Citations per Faculty* än forskningsintensiva lärosäten, oavsett kvaliteten på deras forskning eller undervisning.